

Ιστορική διαδρομή των έργων Άνω Αχελώου

Η «προϊστορική»
περίοδος των ιδεών
& προτάσεων
(1925 - 1971)

Η περίοδος ζύμωσης
και ανώριμων
εξαγγελιών
(1972 - 1984)

Η περίοδος ωρίμανσης
των έργων, αναζήτησης
χρηματοδότησης και των
πρώτων εμποδίων
(1985 - 1994)

Η περίοδος
«εκλογίκευσης», έναρξης
των εργασιών & διακοπής
(Ακυρωτικές αποφάσεις ΣΤΕ)
(1995 - 2005)

Η περίοδος νομοθετικής
πρωτοβουλίας, εμπλοκής
ΔΕΚ, ακυρωτικής απόφασης
ΣΤΕ & «προσγείωσης»
(2006 - 2014)

Η περίοδος αποκλεισμού του
σεναρίου μεταφοράς νερού
από Αχελώο (ΣΔΛΑΠ) &
«εξοβελισμού» των έργων
από κάθε σχεδιασμό
(2014 - 2021)

Η «προϊστορική» περίοδος ιδεών & προτάσεων (1925 - 1971)

1925

Καλλιεργείται η ιδέα της δυνατότητας μεταφοράς νερού του Άνω ρού του Αχελώου (Ασπροπόταμο), από τον καθηγητή ΕΜΠ κ. Κουτσοκώστα.

1955

Έναρξη κατασκευής του ΥΗ έργου Ταυρωπού, που αποτελεί την πρώτη (περιορισμένου όγκου) μεταφορά νερού από τον Αχελώο στη Θεσσαλία.

1958

Εμφανίζεται η πρόταση από τον καθηγητή κ. Κουτσοκώστα, για την εκτροπή νερού στη Θεσσαλία από την θέση Μεσοχώρα.

Η περίοδος ζύμωσης και ανώριμων εξαγγελιών (1,2 δις κ.μ.) (1972 - 1984)

- 1972 Ο υδροενεργειακός μηχανικός της ΔΕΗ Σ. Μαγειρίας ανάμεσα σε μία σειρά προτάσεων διαφόρων σημείων για την εκτροπή του Αχελώου προς την Θεσσαλική πεδιάδα, συμπεριέλαβε την θέση Συκιά με φράγμα στην Παλαιοκαρύα Πύλης.
- 1978 Ομόφωνη πρόταση τεχνικών επιστημόνων για την προώθηση της εκτροπής στο συνέδριο του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ΤΕΕ) στη Λάρισα.
- 1979 Υιοθέτηση εκτροπής από την κυβέρνηση Μητσοτάκη. Προετοιμασία για
1980 την ανάθεση μελέτης σκοπιμότητας από το υπουργείο συντονισμού.
- 1981 Ακύρωση της προκήρυξης για τη μελέτη σκοπιμότητας από τη νέα κυβέρνηση ΠΑΣΟΚ.
- 1983 Επίσημη εξαγγελία της εκτροπής από τον Α. Παπανδρέου και ένταξη του
1984 έργου στο πενταετές πρόγραμμα 1983 - 1987. Τα έργα του Αχελώου περιλαμβάνονται στο Ελληνικό Μνημόνιο που υποβάλλεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ). Η ΕΕ εκφράζει επιφυλάξεις.

Η περίοδος ωρίμανσης των έργων, αναζήτησης χρηματοδότησης, εμφάνισης των πρώτων εμποδίων και έλλειψης πολιτικής βούλησης (1985 - 1994)

- 1985 Έναρξη των προκαταρκτικών εργασιών στη Μεσοχώρα, Συκιά, Πύλη, Μουζάκι.
- 1986 Ίδρυση Διυπουργικού Συντονισμού Οργανισμού Αχελώου (ΔΣΟΑ) στο οποίο συμμετέχουν το Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ΥΠΕΧΩΔΕ), το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας (ΥΠΕΘΟ), το Υπ. Γεωργίας, και το Υπουργείο Βιομηχανίας Ενέργειας και Τεχνολογίας (ΥΒΕΤ).
- 1987 Ένταξη μέρους των έργων κεφαλής (Φράγμα Μεσοχώρας, φράγμα Συκιάς, ήμισυ της σήραγγας εκτροπής) και κατασκευής αρδευτικού δικτύου στην Θεσσαλία για την άρδευση 300.000 στρεμμάτων στο Μεσογειακό Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Ανατολικής και Κεντρικής Ελλάδας (ΜΟΠ/ΑΚΕ).
Προκήρυξη διεθνούς διαγωνισμού για το σύνολο των έργων κεφαλής (Φράγμα Μεσοχώρας, φράγμα και υδροηλεκτρικός σταθμός Συκιάς, σύνολο της σήραγγας εκτροπής, υδροηλεκτρικός σταθμός Πευκόφυτου) και το αρδευτικό έργο.

- 1988 Διημερίδα του ΤΕΕ, στην Αθήνα. Υποβολή της πρώτης μελέτης σκοπιμότητας από την Morgan Grenfeld.
- 1989 Υποβολή τελικής προσφοράς από μία μόνο εταιρεία (ΤΑΥΕΥΡΟ). Το ΥΠΕΧΩΔΕ εκπονεί Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) για το δέλτα του Αχελώου.
Η ΕΕ εξαρτά τη χρηματοδότηση από την τήρηση των όρων που περιλαμβάνονται στη ΜΠΕ.
- 1990 Η ΕΕ εξαιρεί οριστικά τη χρηματοδότηση αρδευτικών έργων.
Η Ελληνική Κυβέρνηση αφαιρεί το αρδευτικό έργο των 300.000 στρεμμάτων από το αντικείμενο του διεθνούς διαγωνισμού.
Ένταξη των λοιπών έργων κεφαλής (Υδροηλεκτρικός σταθμός Συκιάς, υπόλοιπο σήραγγας εκτροπής, υδροηλεκτρικός σταθμός Πευκόφυτου) στο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (ΚΠΣ).

1991

Αξιολόγηση της οικονομικής προφοράς της ΤΑΥΕΥΡΟ. Υπογραφή του πρακτικού για την ανάθεση του έργου.

Η Ελληνική Κυβέρνηση εγκρίνει τους περιβαλλοντικούς όρους για τα φράγματα σε Μεσοχώρα και Συκιά.

1992

Η ΕΕ διαπιστώνει παραβίαση των κοινοτικών κανόνων ως προς την ανάθεση του έργου. Η Ελληνική Κυβέρνηση εγκρίνει τους περιβαλλοντικούς όρους για τη σήραγγα εκτροπής και για τους σταθμούς Πύλης και Μουζακίου. **Υπογραφή σύμβασης ΤΑΥΕΥΡΟ.**

1993

Ακύρωση σύμβασης από την νέα Κυβέρνησης. Προσφυγή περιβαλλοντικών οργανώσεων στο Συμβούλιο της Επικρατείας (ΣΤΕ) με κύριο θέμα την έλλειψη μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων για το σύνολο του έργου.

1994

Το ΣΤΕ εκδίδει την ακυρωτική απόφαση αριθμ. 2759/1994 και διατάσσει τη διακοπή των έργων με το σκεπτικό ότι δεν υπάρχει συνολική μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Εξαγγελία της «μικρής εκτροπής» (600 εκ. κ.μ) Υποβολή του επιχειρησιακού προγράμματος «Αχελώος» στην ΕΕ για χρηματοδότηση από το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (ΚΠΣ) 1994 - 1999.

Η περίοδος έναρξης των εργασιών και συνέχισης με διακοπές (προσφυγές & ακυρωτικές αποφάσεις του ΣΤΕ) (1995 - 2005)

- 1995** Σύνταξη της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) για το σύνολο του έργου, έγκριση των περιβαλλοντικών όρων (23271/15-12-1995) και αδειοδότηση του έργου.
- 1996** Κύρωση από την Βουλή της σύμβασης με ρωσική κοινοπραξία (ΑΤΡ) για την προμήθεια του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού των σταθμών Συκιάς και Πευκοφύτου. Προσφυγή περιβαλλοντικών οργανώσεων και φορέων στο Συμβούλιο της Επικρατείας (ΣΤΕ) για επιπτώσεις στην Αιτωλοακαρνανία και Θεσσαλία. Προκήρυξη διαγωνισμού για το φράγμα Συκιάς και τη σήραγγα εκτροπής.
Ανάθεση του φράγματος Συκιάς στη μειοδότη κοινοπραξία.
Έναρξη εργασιών στο φράγμα Συκιάς (Υπουργός Κ. Λαλιώτης).
- 1997** Υπογραφή σύμβασης με μειοδότη κοινοπραξία & έναρξη εργασιών στη σήραγγα εκτροπής.
- 1998** Συνέχιση εργασιών και στα δύο έργα με διάφορα τεχνικά προβλήματα και
- 1999** περιορισμένη χρηματοδότηση.
- 2000** Το ΣΤΕ εκδίδει ακυρωτική απόφαση (3478/2000) και διατάσσει τη διακοπή των έργων με το σκεπτικό ότι δεν υπάρχει πρόβλεψη για την διάσωση του ναού του Αγίου Γεωργίου στο Μυρόφυλλο Τρικάλων.
Διακοπή των εργασιών στις δύο εργολαβίες.

2001

Διάλυση εργολαβίας του φράγματος Συκιάς. Σύνταξη μελέτης για την διάσωση του ναού του Αγίου Γεωργίου Μυροφύλλου. Αντιμετώπιση των προβλημάτων που προέκυψαν από την άστοχη και «ύποπτη» ένταξη της κοιλάδας του Αχελώου στο πρόγραμμα NATURA 2000 και την οδηγία SPA για την προστασία της ορνιθοπανίδας.

2002

Παράδοση μελέτης για την διάσωση του ναού του Αγίου Γεωργίου. Έναρξη διαδικασιών από το ΥΠΕΧΩΔΕ για την έγκριση της νέας μελέτης (ΜΠΕ) και της ΚΥΑ με τους νέους περιβαλλοντικούς όρους. Υπογραφή της ΚΥΑ αριθμ. 131957/19-3-2003 με νέους περιβαλλοντικούς όρους.

2003

Νέα προσφυγή περιβαλλοντικών οργανώσεων στο ΣτΕ. Επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού για το φράγμα Συκιάς (5-11-2003), 1^η αναβολή του διαγωνισμού για το φράγμα Συκιάς.

Επανεναρξη εργασιών στη σήραγγα. Νέα προσφυγή στο ΣτΕ.

2005

Διενέργεια διαγωνισμού για το φράγμα Συκιάς (Φεβρουάριος), ανάθεση στη μειοδότηρα κοινοπραξία, υπογραφή από το ΥΠΕΧΩΔΕ της σύμβασης για το φράγμα Συκιάς (Μάιος 2005) & εγκατάσταση εργολάβου.

Το ΣτΕ εκδίδει ακυρωτική απόφαση (1688/3-6-2005) με σκεπτικό ότι δεν υπάρχει Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Υδατικών Πόρων.

Η περίοδος νομοθετικών πρωτοβουλιών για συνέχιση εργασιών, εμπλοκής ΔΕΚ, στασιμότητας όλων των έργων (ακυρωτική απόφασης ΣΤΕ) και της «εκλογίκευσης» του εγχειρήματος (ΣΔΛΑΠ, με σενάριο μεταφοράς 250 εκ. κ. μ.)

(2006 – 2014)

2006

Ψήφιση νομοθετικής ρύθμισης & έγκριση του Σχεδίου Διαχείρισης για τις ΛΑΠ Αχελώου & Πηνειού (Υπουργός Γ. Σουφλιάς).

Συνέχιση εργασιών φράγματος Συκιάς και σήραγγας.

2007

Νέα (4η) προσφυγή στο ΣΤΕ, εκδίκαση (2/11/2007) & εμπλοκή του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Απρόσκοπτη συνέχιση εργασιών & ομαλή χρηματοδότηση έργων (Υπουργός Γ. Σουφλιάς).

2009

Εργασιών & ομαλή χρηματοδότηση έργων (Υπουργός Γ. Σουφλιάς).

2010

Διακοπή όλων των εργασιών (Φεβρουάριος 2010) στα έργα του Αχελώου (Φράγμα Συκιάς & σήραγγα Πευκοφύτου).

2011

Εισήγηση εισαγγελέως ΔΕΚ. Αναμονή έκδοσης απόφασης του ΔΕΚ. Έγκριση δημοπράτησης εργασιών συντήρησης της σήραγγας μεταφοράς νερού. Έκδοση απόφαση ΔΕΚ.

2012

Εκδίκαση της 4ης προσφυγής στο ΣΤΕ (15/2/2013).

2013

2014

Το ΣΤΕ εκδίδει την ακυρωτική απόφαση αριθμ. 26/2014 (με σκεπτικό ότι το έργο εκτροπής 600 εκ. μ3 αντίκειται στην αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης - Ισχυρή μειοψηφία Αντιπροέδρου Ράντου κ.α μελών ΣΤΕ).

Έγκριση ΣΔΛΑΠ με σενάριο μεταφοράς στη Θεσσαλία 250 εκατ. μ3 νερού από Αχελώο. Νέα προσφυγή (24/11/2014), από Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, τοπικούς φορείς Αιτωλοακαρνανίας και οικολογικές οργανώσεις, κατά των ΣΔΛΑΠ υδατικών διαμερισμάτων Θεσσαλίας- Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και κατά της ολοκλήρωσης των έργων Αχελώου.

6 Φεβρουαρίου 2024

Η περίοδος αποκλεισμού του σεναρίου μεταφοράς νερού από Αχελώο (ΣΔΛΑΠΤ, 2017) & «εξοβελισμού» από κάθε μελλοντικό σχεδιασμό (Χωροταξικό, ΕΣΣΕΚ, ΣΔΛΑΠΤ)

(2015 - 2021)

2015

Συζήτηση της προσφυγής για τα ΣΔΛΑΠΤ στο ΣτΕ (4/3/2015).

Πλήρης στασιμότητα στα έργα Άνω Αχελώου.

2016

Πρόβλεψη χρηματοδότησης (ΣΑΕ) για συντήρηση των έργων Αχελώου.

Παρέμβαση Φάμελλου (στους μελετητές της 1^η αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠΤΘ, 2017).

2017

Έγκριση ΑΕΠΟ (34701/4-8-2017) ΥΗΕ Μεσοχώρας (Σ. Φάμελλος).

Έγκριση 1^{ης} αναθεώρησης ΣΔΛΑΠΤ (29/12/2017) χωρίς μεταφορά από Αχελώο.

2018

Προσφυγή (11/9/2018) στο ΣτΕ (του Συνδέσμου κατακλυζομένων Μεσοχώρας) κατά της ΑΕΠΟ του ΥΗΕ Μεσοχώρας.

2019

Έγκριση Χωροταξικού και ΕΣΣΕΚ χωρίς έργα Αχελώου.

2020

Έκδοση ακυρωτικής απόφασης από το ΣτΕ (2230/11-11-2020) για την ΑΕΠΟ Μεσοχώρας, με το σκεπτικό ότι «δεν έγινε επανεξέταση της ΑΕΠΟ και συμβατότητά της με τις αναθεωρήσεις των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών και με το αναθεωρημένο Περιφερειακό Χωροταξικό Σχέδιο Θεσσαλίας».

2021

Γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Χωροταξικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΚΕΣΥΧΩΘΑ), ότι το Υδροηλεκτρικό Έργο (ΥΗΕ) Μεσοχώρας στον ποταμό Αχελώο είναι συμβατό με τον Εθνικό και Περιφερειακό Χωροταξικό Σχεδιασμό. Σύνταξη και υποβολή από τη ΔΕΗ Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) και την έκδοση της νέας Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ).

Η περίοδος της νέας προσπάθειας αδειοδότησης του ΥΗΕ Μεσοχώρας και της 2^{ης} αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ με το σενάριο μεταφοράς 250 εκατ. κ. μ. νερού από Αχελώο

(2021 - 2024)

2021 Σύνταξη και υποβολή από τη ΔΕΗ Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) και την έκδοση της νέας Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ).

2022 Νέα προσφυγή (10/2/2022) κατά της νέας (2022) Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ).

2024 Έκδοση απόφασης από το ΣτΕ (144/31-1-2024), με την οποία απορρίπτεται η προσφυγή κατά της ΑΕΠΟ Μεσοχώρας και αδειοδοτείται το έργο.

Φράγμα Συκιάς : Εργασίες 93 μήνες - Διακοπή (ΣΤΕ) + Καθυστερήσεις 147 (61%)
Σήραγγα : Εργασίες 108 μήνες - Διακοπή (ΣΤΕ) + Καθυστερήσεις 132 (55%)

ΠΙΝΑΚΑΣ-ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΣΥΚΙΑΣ 1993-2013

ΦΡΑΓΜΑ ΣΥΚΙΑΣ	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	(240 μήνες) 2005 2006	
	1ος-12ος	1ος-12ος	1ος-12ος	1ος-12ος	1ος-12ος	1ος-12ος	1ος-12ος	1ος-12ος	1ος-12ος	1ος-12ος	1ος-12ος	ΙΑΝ-ΙΟΥΝ	ΙΑΝ-ΔΕΚ	ΙΑΝ-ΙΟΥΝ
ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΑΚΥΡΩΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΤΕ ΝΕΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ-ΔΗΜΟΠΡΑΤΗΣΗ			8ος	10ος 2000				ΔΙΑΚΟΠΗ ΛΟΓΩ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΣΤΕ 11ος 2003 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ					
ΔΙΑΚΟΠΗ									11ος 2000					5ος 2006

ΦΡΑΓΜΑ ΣΥΚΙΑΣ	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	ΙΟΥΛ-ΔΕΚ	1ος-12ος	1ος-12ος	1ος-12ος	1ος-12ος	1ος-12ος	1ος-12ος	ΙΑΝ-ΜΑΡΤΙΟΣ
ΕΡΓΑΣΙΕΣ	6ος 2006				ΔΙΑΚΟΠΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΛΟΓΩ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΣΤΕ			
ΔΙΑΚΟΠΗ					2ος 2010			3ος 2013

ΠΙΝΑΚΑΣ-ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΗΡΑΓΓΑΣ ΠΤΕΥΚΟΦΥΤΟΥ 1993-2013

ΣΗΡΑΓΓΑ	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
	1ος-12ος	1ος-12ος	1ος-12ος	1ος-12ος	1ος-12ος	1ος-12ος	1ος-12ος	1ος-12ος	1ος-12ος	1ος-12ος	1ος-12ος	ΙΑΝ-ΙΟΥΝ	ΙΑΝ-ΔΕΚ	ΙΑΝ-ΙΟΥΝ
ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΑΚΥΡΩΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΤΕ ΝΕΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ-ΔΗΜΟΠΡΑΤΗΣΗ				3ος 1997			10ος 2000	ΔΙΑΚΟΠΗ ΛΟΓΩ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΣΤΕ			4ος	5ος 2005	ΔΙΑΚΟΠΗ
ΔΙΑΚΟΠΗ								11ος			3ος		6ος 2005	5ος 2006

ΣΗΡΑΓΓΑ	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	ΙΟΥΛ-ΔΕΚ	1ος-12ος	1ος-12ος	1ος-12ος	1ος-12ος	1ος-12ος	1ος-12ος	ΙΑΝ-ΜΑΡΤΙΟΣ
ΕΡΓΑΣΙΕΣ	6ος 2006				ΔΙΑΚΟΠΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΛΟΓΩ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΣΤΕ			
ΔΙΑΚΟΠΗ					2ος 2010			3ος 2013